

**Уманський національний університет садівництва
факультет плодоовочівництва, захисту рослин та екології
кафедра екології та безпеки життєдіяльності**

Назва курсу	Цивільний захист
Викладачі	Алла Балабак
Профайл викладачів	https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/balabak-alla-vasilivna.html
Контактний тел.	(04744) 3-44-01
E-mail:	A.V.Balabak@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/
Консультації	Понеділок з 16.00 до 17.00 в аудиторії №43 в корпусі №1

1. Анотація до курсу

Метою викладання дисципліни «Цивільний захист» є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

2. Мета та цілі курсу

Мета курсу (інтегральна компетентність) — здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садівництва та виноградарства при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності:

- здатність застосовувати нові підходи для аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення і самостійного вирішення проблем у професійній діяльності.

- здатність обґрунтовувати завдання досліджень, самостійно організовувати і обирати методи експериментальної роботи, інтерпретувати та представляти результати наукових експериментів, впроваджувати їх у виробництво.
- вміння складати практичні рекомендації щодо використання результатів наукових досліджень у галузі.

Програмні результати навчання:

- знати правові норми охорони праці під час професійної діяльності.
- демонструвати здатність до організації колективної діяльності, реалізації комплексних наукових і виробничих проектів з врахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.
- знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень.

3. Формат курсу

Основним форматом курсу є очний. В рамках вивчення дисципліни «Цивільний захист» передбачено проведення:

- лекцій (За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу);
- практичні заняття (На практичних заняттях планується засвоєння теоретичного матеріалу з метою вивчення та засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС (надзвичайних ситуацій), побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.);
- самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

4. Результати навчання

- знати правові норми охорони праці під час професійної діяльності.
- демонструвати здатність до організації колективної діяльності, реалізації комплексних наукових і виробничих проектів з врахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.
- знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	10	10	70

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	1	Садівництво та виноградарство	1	в

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Дозиметр ТЕРРА-П.

8. Політики курсу

Під час підготовки рефератів до семінарських занять студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУС.

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література/ресурси в інтернеті	Завдання, год
Тиж. 1. 2 акад. год	Тема 1. Цивільний захист населення у НС та його законодавче забезпечення. 1. Терміни «Цивільна оборона» і «Цивільний захист» 2. Цивільний захист у надзвичайних ситуаціях	Лекція	Презентація	1, 2, 5	Послухати лекцію, 2 год

	3. Принципи цивільного захисту населення				
Тиж. 2. 2 акад. год	Тема 2. Природні НС в Україні та дії населення під час їх виникнення. 1. Загальна характеристика надзвичайних ситуацій 2. Природні надзвичайні ситуації. небезпечні геологічні явища 3. Метеорологічно небезпечні явища 4. Гідрологічно небезпечні явища 5. Природні пожежі	Лекція	Презентація	1, 2, 6	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 3. 2 акад. год	Тема 3. НС техногенного характеру. Радіаційні небезпеки. 1.Техногенні небезпеки 2.Радіаційні небезпеки дози і одиниці вимірювання радіоактивного забруднення. 3.Характеристика зон забруднення 4.Режим радіаційного захисту населення	Лекція	Презентація	2, 4, 8	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 4. 2 акад. год	Тема 4. Хімічні небезпеки. 1. Класифікація небезпечних хімічних речовин 2. Хімічно небезпечні об'єкти 3. Захист населення від дії хімічної НС 4. Клінічні ознаки отруєння хімічними речовинами 5. Побутові небезпечні речовини	Лекція.	Презентація.	2, 5, 8, 9	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 5. 2 акад. год	Тема 5. Транспортні небезпеки. Пожежо- та вибухонебезпечні об'єкти 1. Правила поведінки населення при виникненні аварій на залізничному транспорті і на кораблі. 2. Пожежо- та вибухонебезпечні об'єкти на виробництві та у побуті	Лекція	Презентація	2, 8, 9, 10, 11, 15	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 6. 2 акад. год	Тема. Оцінка радіаційної та хімічної обстановки у надзвичайних ситуаціях	Практичне заняття	Навчальні посібники	1, 3, 10, 14	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді

					бліц-опитування; групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 7. 2 акад. год	Тема. Прилади радіаційної розвідки й дозиметричного контролю	Практичне заняття	Прилад ТЕРРА-П	1, 6, 7, 12, 13	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 8. 2 акад. год	Тема. Захисні споруди цивільного захисту	Практичне заняття	Навчальні посібники	3, 7, 14, 15	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 9. 2 акад. год	Тема. Особливості ведення землеробства в умовах радіаційного забруднення земель	Практичне заняття	Навчальні посібники	1, 3, 4, 5, 12	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж.10. 2 акад. год	Тема. Оцінка та основні напрямки підвищення стійкості роботи у НС	Практичне заняття	Навчальні посібники	2, 3, 7, 16	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.

10. Система оцінювання та вимоги

10.1. Денна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 100.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
2. Виконання самостійних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, правильність написання письмового контролю на семінарському занятті; результати бліц-опитування.

Система оцінювання активності роботи:

- а) відповідь з питань семінарів – 0-5 бали.
- б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бала.
- в) бліц-опитування – 0-3 бал.
- г) письмовий контроль – 5 бали.

При контролі виконання самостійних завдань оцінці підлягають: написання та презентація рефератів, підготовка есе з проблемних питань, складання комплексного або тематичного кросвордів, тематичних тестів.

Система оцінювання самостійних завдань (з градацією 5 балів):

- д) підготовка та презентація реферату – 0 – 10 бали.
- е) есе з проблемних питань – 0 – 10 балів. Критеріями оцінки міні-лекції є її змістовність, структурованість, зрозумілість і лаконічність.
- є) складання тематичного кросворду – 0 – 5 бали.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з дисципліни “Цивільний захист” здійснюється у формі тестових завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. 384 с.
2. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.1. Техногенна та природна небезпека./ За заг. ред. В.В. Могильченка. К.: КІМ, 2007. 636 с.
3. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 175
4. Сонько С. П. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення: Навчальний посібник. / С. П. Сонько, М. І. Адаменко, А. В. Балабак, І. М. Гурський, О. В. Нікітіна // За ред. проф. С. П. Сонька, Умань, 2018. 236 с.
Протокол №4 від 6.03.2018 р.
5. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. К.: Знання, 2010. 487 с.
6. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, К.: Центр начальної літератури, 2006. 438 с.

Допоміжна

7. Бегун В.В Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. К. НТУУ КПИ, 2000, 363с.

8. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні
9. Міговіч Г.Г. Довідник з цивільної оборони, ЗАТ "Українська технологічна група". К. 1998. 526с.
10. Депутат О.П. Цивільна оборона. Навчальний посібник. Львів, "П.П. Васильович К.І.", 2005. 338 с.
11. Методика оценки инженерной обстановки при гидродинамической аварии. ГОЧС НГТУ

Інформаційні ресурси

12. <http://bookdn.com>
13. <http://sites.znu.edu.ua>.
14. http://www1.nntu.nnov.ru/RUS/otd_sl/gochs/posobiya/posob7/posob7glava1_2_1.htm
15. <http://www.mns.gov.ua/content/nasdopov2010.html>
16. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>